

En ung KATTUGLE i Hortensskogen.

De dekorative PRESTEJORDSTJERNENE er nedbrytere av døde planter.

MISTELTEIN er vintergrønn og henger i store klaser i trekrone.

Disse sjeldne SMELLERNE liker soleksponerte, gamle løvtrær.

KARLJOHANSVERN

PLANTE- OG DYREFREDNINGSOMRÅDE

STORT ARTSMANGFOLD

I Karljohansvern plante- og dyrefredningsområde møter du en rik edelløvsog som minner om skogene sørover i Europa. Her er det et stort mangfold av dyr og planter. Det er funnet så mange som 50 rødlistearter i området. Dette er arter som er sjeldne eller står i fare for å bli utryddet fra norsk natur. Forsvaret forvaltet tidligere området.

HULE EIKER

Rundt Sjømilitære Samfund er det flere hule eiketrær som antagelig er mange hundre år gamle. Slike hule eiker har en rekke forskjellige livsmiljøer for fugl, flaggermus, insekter, sopp og lav. Forskere antyder at mer enn 500 insektarter er direkte avhengig av den type råttan ved og rød-muld som dannes inne i hule eiker!

NYE FUNN FOR NORGE

Det er gjort oppsiktsvekkende funn av sjeldne insekter i de gamle eike-

trærne på Karljohansvern. Forskere har funnet 27 forskjellige biller. Alle står på rødlisten. To av billene er arter som ikke tidligere er funnet i Norge.

RIKT FUGLELIV

Edelløvsogogen har et rikt fugleliv. Her finner du mange arter av sangfugler, for eksempel den vesle løvsangeren, og insekter som rødstrupe. Det hekker kattugler i skogen, og gjøken har blitt hørt i mange år i mai måned. I vinterhalvåret kan du se duetrost og sidensvans beite på misteltein.

MISTELTEIN

Misteltein er en sjelden og spesiell plante som bare finnes rundt Oslofjorden. Horten har den desidert største forekomsten. Misteltein vokser oppe i trær. Den snylter på trærne ved å sende rotlignende skudd gjennom barken og inn i veden. Mistelteinen på Karljohansvern er lettest å se om vinteren, når bladene er falt av trærne. Misteltein er vintergrønn, og den

henger i store klaser i trekrone. De hvite bærene spises av fugl. Fruktkjøttet er seigt og klissete. Avføringen fra fuglene klitrer seg derfor lett fast på nye greiner. Herfra kan frøet spire. I Norge er misteltein (og vertstreet) fredet mot innsamling og skade. Misteltein ble fredet i 1956, og var den første planten som ble fredet i Norge. I mange land er det en juletradisjon å henge misteltein i taket. Når en kvinne står under mistelteinen må hun, i følge en skikk fra engelskspråklige land, la seg kysse av hvem som helst uten å protestere!

SOPPSPECIALISTER

Det er funnet mange sjeldne sopparter i Karljohansvern plante- og dyrefredningsområde. De fleste er nedbrytere av død ved. Blant disse er eikeknivjuka og koralljuka, to sopper som har spesialisert seg på eik. Prestejordstjerne og rødbrun jordstjerne bryter ned planteavfall på skogbunnen.

Kartgrunnlag: Tillatelsesnummer Statens Kartverk Mads2002-R127454, tillatelsesnummer GEOVEKST GV-L-0700
Foto: Birgit Brose (1,2), Per Marstad (3), Kristin Vigander (4), Oddvar Hanssen (5)

FRA VERNEBESTEMMELSENE:

Karljohansvern plante- og dyrefredningsområde ble opprettet 30. juni 2006. Formålet med fredningen er å bevare det rike plante- og dyrelivet knyttet til edelløvsog. Området er levested for en rekke sjeldne og truede arter av insekter og sopp og ligger i kjerneområdet for misteltein. Edelløvsogogen er fredet mot skade og ødeleggelse. Innsamling av insekter er ikke tillatt. Motorferdsel, oppsetting av telt og forspøling er forbudt. Sykling og bruk av hest er ikke tillatt utenom vei. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet. Bruk av fredningsområdet til idrettsarrangementer og andre større arrangementer er ikke tillatt uten spesiell tillatelse fra forvaltningsmyndigheten (Fylkesmannen).

Les mer om natur og miljø på www.miljostatus.no